

קונטֿרָס

לִמְהַ לְּסֶבֶל

יְחִזְקָה וַיַּאֲמַץ וַיַּעֲזֹד אֶת כֶּל בֶּרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַחֲזִיק
עָצָמוֹ בִּמְדָת הַסְּבָלָנוֹת, אֲשֶׁר אֵין לוֹ עוֹד מִדָּה
יְפָה יוֹתֵר מִזֶּה, וַיַּדְרִיךְ אֶת הָאָדָם דָּרָךְ אֵיךְ לְעַבְרָה
אֶת זֶה הַעוֹלָם בְּטוֹב וּבְגָעִימִים.

בְּנֵי וּמִיסְדָּעָל-פִּי דָּבָרִי
רַבְנָנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַגּוֹרָא, אָזְרָה הַגְּנוֹזׁ וְהַצְפּוֹן
בּוֹצִינָה קְדִישָׁא עַלְאָה, אֲדוֹגָנוּ, מַרְנוּ וּרְבָנָנוּ
רַבִּי נְחַמֵּן מִבְּרָסֶלֶב, זִכְוֹתָו יָגֵן עַלְינוּ
וּעַל-פִּי דָּבָרִי תַּלְמִידָוּ, מַרְנוּ
הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אָזְרָה נְפָלָא, אֲשֶׁר כֵּל רַזְעָלָא אֶנְיָס לֵיהֶה
רַבִּי נְתָן מִבְּרָסֶלֶב, זִכְוֹתָו יָגֵן עַלְינוּ
וּמְשֻׁלָּב בְּפִסְתוּקִי תּוֹרָה, נְבִיאִים, בְּתוּבִים וּמְאַמְרִי
חַכְמִינוּ הַקָּדוֹשִׁים מִגְמָרָא וּמִדְרָשִׁים וּזְהָרָה הַקָּדוֹשׁ

הַוּבָא לְדִפּוֹס עַל-יִקְרָא
חַסִּידִי בְּרָסֶלֶב
עִיה"ק יְרוּשָׁלָם תּוֹכְבָ"א

מוֹהָרָא"ש נ"י אמר : רואים שְׁבִגַּי-אָדָם סּוּבָּלִים סּוּבָּל גָּדוֹל מֵאָד, וַעֲלֵי-פִּירָב הָאָדָם מִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֶת הָאָרוֹת, וַאֲחַר-כֵּה סּוּבָּל מַה שְׁפָטוּבָל, וַיֵּשׁ לוֹ טֻעַנוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הָו־א, כַּמְאָמָר הַחֲכָם (מִשְׁלֵי יט) : "אָוֶלֶת אָדָם תְּסַלֵּף דָּרְפָּו, וַעֲלֵה הַרְיוֹן יַזְעַף לְפָבוֹ", וְלֹכֶן לְמַה לְסִבְלָה סּוּבָּל חָנָם, בְּשַׁעַה שְׁיכּוֹלִים לְחִיוֹת עִם חַשְׁבּוֹן הַגְּפֵשׁ, וְלֹא לְהִגַּע אֶל הַסּוּבָּל.

(אמְרֵי-מוֹהָרָא"ש, חָלֵק ב', סִימָן תַּחַצְג)

קונטְרָס

לִפְהַ לְסֶבֶל

.א.

האמונה מוציאה את האדם מכל הצרות

בני ובנותי היקרים! העקר בזה העולם זה אמונה. אדם צריך להתחזק באמונה בקדוש ברוך הוא, וברגע שמחדר בעצמו, אשר הקדוש ברוך הוא מחייה ומחיה ומקיים את כל הבריאה כל חייו הולכים בצדקה אחראית לגשמי. ולכן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה, סימן לג): על ידי אמונה, הקדוש ברוך הוא יסלח לך על עוננותך. כשהאדם חזק באמונה בבורא יתברך, ומחדר בעצמו, שהכל זה אלקות ואלקיות זה הכל, הוא בא אל התכליות שאלייה נברא. כי באמת אומרים חכמיינו הקדושים (מן חומא נשא ג): מיום שברא הקדוש ברוך הוא עולם, נתנה שיאיה לו דירה בתהותנים. הקדוש ברוך הוא רוץ

למה לסל

לגור אָתָנוּ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רֹצֶה לְהִיּוֹת אָתָנוּ,
וְאֵיךְ? עַל־יָדִי שָׁאנוּ נִסְתַּכֵּל עַל כֵּל דָּבָר וְדָבָר שָׁקוּרָה
בָּזָה הַעֲוָלָם, וּנְבוּכָה שָׁאינָנוּ טְבֻעָה, מִקְרָה וּמִזְלָה, אֶלָּא
הַפְּלָל בְּהַשְּׁגַּחֲתָו יִתְבָּרֵךְ הַפְּרַטִּית. וְלֹכֶן אִם אָדָם זָוֶחָה,
וּמִחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֶמְוֹנָה פְּשׁוֹטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהַוָּא מַרְגִּיל
עַצְמוֹ לְדָבָר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָזִין חַיִּים חַיִּים
טוֹבִים, חַיִּים גַּעֲיוּמִים, וְטוֹעַם טְעַם עֲוָלָם הַבָּא בְּעֲוָלָם
הַזָּה. כִּי בְּרַגְעָה שָׁאָדָם מִחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֶמְוֹנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
הַוָּא נִצְלָה מִכָּל הַצָּרוֹת. כִּי כָל מָה שָׁאָדָם סָובֵל סָבֵל —
הַזָּה מִעַצְמוֹ וְהַזָּה מַאֲחֶרֶם, זֶה רַק בְּשִׁבְיל חִסְרוֹן
הָאֶמְוֹנָה.

וְלֹכֶן, בָּנִי וּבְנוֹתִי הַיּוֹקְרִים! "לָמָה לִסְבֵּל",
כִּשְׁיכּוֹלִים לְהַגְּזִיל מִהַּסְבֵּל הַמְּרָה הַזָּה, שְׁכַלְנוּ סָובְלִים.
וְכָמוֹ שָׁאוּמָר רַבְנוּ ז"ל (לקוֹטִי-מוֹהָר"ז, חָלֵק ב', סִימָן קִיט):
כִּפְיַי הַצָּרוֹת וְהַמְּרִירּוֹת וְהַעֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים שִׁישָׁ
כָּאֵן, מְכֻרָחִים לוֹמֶר שָׁאֵין עֲוָלָם הַזָּה, יִשׁ — אוֹ
גַּן-עֲדָן, אוֹ גַּיהַנּוּם, כִּי אֵין זֶה פָּה עֲוָלָם הַזָּה, אֶלָּא
גַּיהַנּוּם. אֲנָשִׁים סָובְלִים סָבֵל גָּדוֹל — הַזָּה מִעַצְמָם,
שְׁסָובְלִים מְחֻלוֹת וּמְחוֹשִׁים, וְהַסְּתַבְכּוּ בְּכֶסֶףִים, הַזָּה
בַּבָּית — חִסְרָה שְׁלוֹמָ-בִּית, אֵין נִמְתָּח מִהִלְדִּים, הַזָּה
מִקְרֹובי מִשְׁפְּחָה, הַזָּה מִהְשָׁכְנִים, הַזָּה מִהָּחֶבֶרָה, וּשְׁאָר
יִסּוּרִים שָׁאָדָם סָובֵל בָּזָה הַעֲוָלָם מְרִירּוֹת דְּמְרִירּוֹת

למה לסל

צט

וכו'. ולכון כאן הוא גיהנום. אבל אם אדם זוכה להכנס בעצמו אמונה בהقدس ברוך הוא, ומרגיל עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא, לשוחח עמו יתברך, אזי מרגיש שהכל רוחניות אלקות, ומתחילה להיות חיים טובים. ולכון "למה לסל" את הסבל הנורא, כשהיכולים להתחזק באמונה? זה מה שהקדוש ברוך הוא מבקש אותנו, שנחר בתשובה שלמה: "ונתני משכני בתוככם וגו', והתהלך בתוכם, והייתי לכם לאלהים, ואתם תהיו לי עם" (נקריא כו, יב), אומר על זה רשי הקדוש: אטיל עמכם בגן עדן כאחד מכם, ולא תהיו מזעונים ממעני. הקדוש ברוך הוא רוצה להתגלות אלינו בגלוי זהה, שנחיה אותו, נדבר עמו, אשר אין עוד תענוג רוחני כמו שאדם מסתובב זהה העולם ומאמין בהقدس ברוך הוא. ולכון אומרים חכמיינו הקדושים (ילקוט הושע, רמז תקיט): אתה מוצא שאין הגליות מתרבשות, אלא בשבר אמונה, וכן אפה מוצא שלא נגלו אבותינו ממזרים, אלא בזכות האמונה. אף אמרם לא ירש העולם הזה והעולם הבא, אלא בזכות האמונה שאמין. בבעל אמנה מה הוא אומר? פתחו שעריהם, ויבוא גוי צדק שומר אמונים". מי גרם לנו לבוא לידי שמחה זו? אלא בשבר אמונה שהאמינו אבותינו בעולם זהה. כאן העולם הזה שהוא גיהנום,

למה לסל

ומלא קלות, העלות והסתירות, הפלא סבל ויסורים. אם אדם מכnis בעצמו אמונה בקדוש ברוך הוא, והוא חי עם אמונה, ודבר אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, ומטייל עם הקדוש ברוך הוא, זה מכnis בו שמחה חמימים, והוא כל-כך בטוח בעצמו, שישום דבר בעולם אין יכול לשבור אותו. כי מי שיש לו אמונה בבורא עולם, ויודע שאין לו אף אחד בעולם שאינו יכול לעזור לו רק הקדוש ברוך הוא, אדם זה בכלל למורי באין סוף ברוך הוא, וכבר אי אפשר לעשות לו שום דבר, ושום בריה שבעולם לא יכולה לשברו ולרחקו ולעשות לו עול, ולגוזל הימנו, כי הוא מסתתר בסתר אל גנפיו יתברך.

ולכן, בני ובנותי היקרים! "למה לסל" סבל כל-כך גדול? בשעה שרפנו ז"ל אומר (לקוטי-מורן), חלק א', סימן ז'), שפל הגלות היא רק מלחמת חסרון אמונה. וכל הגללה תהיה רק בשבר האמונה, כמו שכתב (שיר-השירים ד, ח): "תבואי תשורי מרأس אמנה". איך אנו יודעים שהוא מחזיקים בשלמות האמונה? אם אנו מתחזדים להקדוש ברוך הוא, אם אנו משיחים לפניו ומשפרים לו כל אשר עבר עלינו, סימן שהוא חזקים באמונה. כי המאמין האמת, שמאמין שלא כל הארץ כבודו, תמיד ידבר אל הקדוש ברוך-

למה לסל

כא

הוּא, וְכֹל אֲשֶׁר צָרִיךְ יַבְקֵשׁ רַק מִמְנוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ
מִפְחַד מִשּׁוּם בָּרִיה שְׁבָעוֹלָם, וְאֵינוֹ בּוּטָח בְּשָׁוָם בְּנָזָן
אָדָם אֶלָּא בַּהֲקָדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הוּא לְבַד, כְּמוֹ שְׁפָתָיו (ירמיה
י, ז) : בָּרוּךְ הָגָבָר אֲשֶׁר יַבְטֵחַ בַּהֲווּיָה, וְהִיא הַהֲווּיָה
מְבֻטְחָה". וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (מנחות כט) : כָּל
הַתּוֹלָה בַּטְחֹנוּ בַּהֲקָדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הוּא, תָּרִי לוּ מִתְסָה
בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, וְהַוָּא הַכִּי מְאָשֵר בְּחִים.
וְלֹכֶן, בְּנֵי וּבְנֹתִי הַיּוֹרְדים ! הַפָּה אָנוּ מִסְתּוּבָבִים בָּזֶה
הָעוֹלָם, וּרְזֹאִים אֶת גָּדֵל הַסְּבָל שְׁבָנִי-אָדָם סּוּבָּלִים,
עַלְיָינוּ לִידְעָה, שַׁהְכֵל מִחְמַת חִסְרוֹן אָמוֹנוֹה. וְאַם-כֵּן
אַרְכִּים ?! וְלֹכֶן אֲשֶׁר הָאָדָם, שְׂזוֹכָה לְהַתְזֹקָה
בַּהֲקָדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הוּא, וְלֹדֶבֶר אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁפְתָּחָה
שְׁלֹו, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר גָּדוֹל מֵזָה. כְּמוֹ שְׁאֹמֵר
רַבָּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהָר"ן, חָלָק ב', ס' מ"ן כה) : הַהֲתֹבּוֹדָות הִיא
מָעָלָה עַלְיוֹנָה מַהֲכֵל ; הַינּוּ שְׁאָדָם מִרְגָּיל עַצְמוֹ לְלִכְתָּה
לִמְקוּם שְׁאֵין שֵׁם בְּנִי-אָדָם, אוֹ עַל קְבָרִי הַצְדִיקִים,
וּמִתְחַיֵּל לְדֹבֶר אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁפְתָּחָה הָאָם שְׁלֹו, וְכֹל אֲשֶׁר
מְעֵיק וּמְצִיק לוּ, וּבְפִרטָה כַּשְּׁהוּא שְׁבָור מְרַב הַצְרוֹת
וּהַיסּוּרִים וּהַמְּרִירּוֹת שְׁעוֹבָרִים עַלְיוֹ, אָזִי יְהִיא בְּטִיחָה,
שְׁתִּפְלַתּוּ אֵינָה שְׁבָה רַיִקָּם, כְּמֹאָמָרָם ז"ל (סנהדרין מג) :
מֵי שְׁדַעַתּוּ שְׁפָלה, אֵין תִּפְלַתּוּ נְמָאָסָת, שְׁגָאָמָר (תְּהִלִּים
נא, יט) : "לִבְנֵשֶׁבֶר וּנְדַקְּא אֱלֹהִים לֹא תִּבְזַה" ; כָּל-כֵּךְ

חַשׁוֹב בְּעֵינָיו יִתְבָּרֶךְ תְּפִלָּה, וְזֹה בְּנִין הָאָמֹנוֹת. כִּי
כַּשְׂאָדָם מִדְבָּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא, סִימָן שֶׁהָוָא
רוֹאָה, כְּבִיכָּול, אָתוֹתָו יִתְבָּרֶךְ, וּמְרַגִּישׁ אָתוֹתָו יִתְבָּרֶךְ, וְאֵז
גַּעֲלָם מִמְּנָנוֹ כָּל הַסְּבָל, עַד כִּי כֵּה, שֶׁאָוָם רַבְנָנוֹ זֶלֶת
(לְקוּטִי־מוֹהָר"ן, חֲלֵק א', סִימָן רַנָּ), שֶׁאָפָלוּ אָדָם הַסְּבָל
יִסּוּרִים, שֶׁאָלוּ יִסְגָּרִי הַחֹלֶה, בֶּרֶת מִינָּן, יִסּוּרִים וּכְאָבִים
נוֹרָאִים, זֹה בְּנַקְלָל לְקַבְּלָם, כִּשְׁיוֹדָע שַׁהְפֵל מִמְּנָנוֹ יִתְבָּרֶךְ,
וְהָוָא מִדְבָּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא. וְזֹה מָה שָׁאוֹמָרִים
חַכְמָינוּ הַקָּדוֹשִׁים (בְּרִאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נָג, סִימָן יַד): יִפְהָ
תְּפִלָּת הַחֹלֶה לְעַצְמוֹ; בְּנוֹדָאי כִּשְׁאָחָד חֹלֶה, כְּדָאי לוֹ
לִילָּךְ לְחַכְמָם וְצִדְיק, וְלִבְקָשׁוּ שִׁיתְפֵּלֵל בְּעַבוּרוֹ, שֹׁזְהָ
מָה שָׁאוֹמָרִים חַכְמָינוּ הַקָּדוֹשִׁים (בְּכָא בְּתֻרָא קָטוֹן): כָּל מֵ
שִׁישׁ לוֹ חֹלֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, יַלְךְ אֶצְלָ חַכְמָם, וְיִבְקַשְׁ
רְחַמִּים עָלָיו. עַם כָּל זֹאת אָוָרִים חַכְמָינוּ הַקָּדוֹשִׁים:
יִפְהָתְפִלָּת הַחֹלֶה לְעַצְמוֹ, מִתְפִלָּת אַחֲרִים עָלָיו.
הַרְבָּה יוֹתֵר יִפְהָתְפִלָּת כִּשְׁהַחֹלֶה בְּעַצְמוֹ מִדְבָּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־
בָּרוּךְ־הָוּא, וְזֹה עוֹשָׂה רְשָׁם בְּשָׁמִים, וּבָוָנה אֶצְלָוֹ אֶת
הָאָמֹנוֹת. וּבְרַגְעָל שָׁאָדָם חַזְקָה בָּאָמֹנוֹת, מִתְּלִיא הָוָא
גַּכְלָל בְּאַין סָוף בָּרוּךְ הָוָא, וּבְוֹטֵחׁ רַק בּוֹ יִתְבָּרֶךְ, וְאֵפֶר
אֶחָד בְּעוֹלָם אִינוֹ יִכְׁלֶל לְשָׁבָרוֹ, וְזֹה מָה שָׁאוֹמָרִים
חַכְמָינוּ הַקָּדוֹשִׁים (דָּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ה'): כָּל הַבּוֹטֵחׁ
בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא, זֹכָה לְהִיוֹת כִּיּוֹצֵא בּוֹ, אֶבְלָל כָּל
מֵשְׁבּוֹטֵחׁ בְּעַבוֹדָה זָרָה, נִתְחַיֵּב לְהִיוֹת כִּיּוֹצֵא בּוֹ; אֲםָר

אָדָם בּוֹטֵח בּוֹ יַתְבִּרְךָ וַיַּזְדַּע וְעַד שַׁהֲכֵל מֵאַתּוֹ יַתְבִּרְךָ וַיְמַדְבֵּר אֶלְיוֹ יַתְבִּרְךָ אָזִי נְכַלֵּל בּוֹ יַתְבִּרְךָ וַיְנַתְּבֵּטְלָ לְגַמְרִי בְּאַיִן סֻפִּיר בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ שָׁאוֹמֵר רַבְנָג נְיַל (לקוטי מורה", חלק א', סימן נה): כְּשֶׁאָדָם מַתְפִּיל רַק אֶל הַקָּדוֹש־בָּרוּךְ־הוּא שׂוֹכֵח מַעַצְמוֹ וַיַּרְאָה רַק אֱלֹקּוֹת אָבֶל אָמֵן בּוֹטֵח בְּזִילִית וַעֲוֹשָׂה אָתוֹ אֶלְיל וַעֲבוֹדָה זָרָה כְּאֵלָיו בְּנֵי־אָדָם זֶה יִכְׁלֶל לְעֹזֶר לוֹ אֵז יִשׁ לֹא אֲכַזְבּוֹת מַאֲד גְּדוֹלוֹת לְכָן כֵּל מֵי שַׁבּוֹטָח בַּעֲבוֹדָה זָרָה נַתְחִיב לְהִיּוֹת כַּיְצָא בּוֹ כִּי זֶה שְׁקָר לְכָן בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיקָּרִים לְמַה לְסִבְלָה סְבִּל כְּלָכְךָ גְּדוֹלָה וְלַרְוִיז וְלַהֲתֹרְצֵץ מֵזָה אֶל זֶה וּמֵזָה אֶל זֶה אֲשֶׁר בְּשָׁר וְדָם אֵינוֹ יִכְׁלֶל לְעֹזֶר לְעַצְמוֹ וְאֵיךְ יַעֲזֶר לְךָ ? וְכָמוֹ שָׁאוֹמֵר דָוד הַמְּלָך (תְּהָלִים קָמוֹ ג): "אֶל תִּבְטַח בְּנִידִיבִים בְּבָנֵי אָדָם שָׁאיָין לוֹ תְּשִׁיעָה" הַלֵּא אֵינוֹ יִכְׁלֶל לְהַזְשִׁיעָה לְעַצְמוֹ וְכִיצְדֵּק יַוְשִׁיעָה לְךָ ? לְכָן עֲלֵינוּ לְהַתְחַזֵּק בְּיִתְרָ שְׁאַת וּבְיִתְרָ עַז בְּאַמְנוֹנָה בַּקָּדוֹש־בָּרוּךְ־הוּא וְהַאַמְנוֹנָה מַזְכִּיאָה אֶת הָאָדָם מִכֶּל הָאָרוֹת שְׁנַפְלָ אֶלְיָהוּ .

ב.

הָאָדָם צָרִיךְ מַאֲד לְהַזְהָר לֹא לְהַסְתְּבָה עִם הַחַק בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיקָּרִים אָדָם צָרִיךְ מַאֲד מַאֲד לְהַזְהָר לֹא לְהַסְתְּבָה וְלַהֲסַתְכֵסֶך עִם הַחַק כִּי אָוּמָרִים חַכְמָמִינּוּ

למה לסבל

הקדושים (בבא קא קיג). **היא מלכotta דינא;** ורואים בני אדם סובלים סבל על לא דבר, ומורטים שערות ראשם רק מחתמת שלא היה מודעים להק, ואחר-כך נסתפקו בזה וסובלים סבל גדול מאד. ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד, שלא לעבר על חקי המדינה, כי בנהל יכול לפל בפח גדול. ולכן אומרים חכמוני הקדושים (אבות ג, ב): אלמלא מראה של מלכות, איש את רעהו חיים בלו. אני רואים, שמסתותובבים היום כל מיני שקרנים, רמאים, צבועים, שעובדים על בני אדם להוציא מהם כספם, ומסבכים אותם בסבוכים, וمبוקשים שייהיו בעבורם ערבים וכו'. ואחר-כך האדם נכנס בצרות שלא תאר ולא שער כלל. ולכן "למה לסבל", ולסתכש עם החק? יותר טוב לברך אל הקדוש ברוך הוא, לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולבקש מאתו יתברך כל מה שהוא צריך, ולגלוות את הבורא יתברך שמו לכל אדם, שזו השלמות שאדם צריך להגיע אליו — למלא את כל העולם עם אלקות, לדבר עם כל אחד ואחד מהקדוש ברוך הוא, שזו עבودתו של אברהם אבינו, אשר אומרים חכמוני הקדושים (סוטה י): **הקריאה אברהם אבינו אבינו שמו של הקדוש ברוך הוא** בפי כל עובר ושב, כי דבר תמיד ממן יתברך, והכניס בפי הבריות, שבלם ידברו מהקדוש ברוך הוא. וכן אומרים (ספר)

למה לסל

קה

האוינו שיג) : עד שלא בא אבינו אברהם, בכוכב, לא היה הקדוש ברוך הוא מלך אלא על השמים, אבינו אברהם המליך על השמים ועל הארץ. אברהם אבינו גלה לכם את הקדוש ברוך הוא, עד שכלם דברו ממו יתברך, ויהה הקדוש ברוך הוא נקרא לא רק אלהי השמים אלא גם אלהי הארץ. ולכן אומר החכם מכל האדם (משל ג, טז) : "כל ערים יעשה בדעת וכיסיל יפרש אולת". מי שיש לו דעת ושכל הוא שומר את עצמו לא להסתכסח עם החוק, ולא להסתבך עם שום רגאים וצובעים וגנבים, כי סבל אחראך סבל מאד גדול. אך מי שהוא טפש וכיסיל, הוא נופל בפח, ומיטלים אותו, וסובל סבל נורא.

לכן,بني ובנותי היקרים ! "למה לסל" ? ! בשעה שאנו יכולים להיות בזה העולם חדים טובים, חיים נעימים, ויגלוות لكم את הקדוש ברוך הוא. וזו צריכה להיות יהודים אלו יתברך, לגנותו יתברך לעם ישראל, כי לצערנו הרבה, כלל-כך הרבה נשות קדושים הילכו בשבי הארץ-רב, עד שאבדו את עולם והסתכסכו עם החוק, ומריהם להם החיים מאד ; כי כשהיהודי לומד תורה, ומקים את המצוות, לו אין עסק עם אף אחד, והוא נעים הליכות, והוא תמיד שמח,

וּמִקְבֵּל אֶת כָּלָם בְּסֶבֶר פָּנִים יִפּוֹת, וַיְישׁ לֹו מֶלֶה טוֹבָה לְכָל אֶחָד, וּעַלְיוֹ אָמַר הַחֲכָם מִפְּלָא אָדָם (מִשְׁלֵי טו, כג): "שְׁמַחַה לְאִישׁ בְּמַעֲנָה פִּיו, וְדָבָר בְּעֵתוֹ מָה טוֹב"; יִשׁ לֹו מֶלֶה טוֹבָה לְכָל מֵי שֶׁהוּא פּוֹגֵשׁ. לְאַכְּן אֶלְוֹ קָרְחוֹקִים מִהַתּוֹרָה וּמִמְצּוֹות, הֵם לְבֶטֶוף גּוֹמְרִים בְּבִית-סְהָר וּמִסְתְּכִסְכִּים עִם הַחַק, הַוּלְכִים בָּאַלְימּוֹת, סְפִינִים, וְרַצְחָ, רְחַמְנָא לִישְׂזָבָן.

לְכָן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַקָּרִים! עַלְינוּ לְחִינָּה אֶת יְלִדֵּינוּ עוֹד מַקְטָנוֹתָם לְאִמּוֹנָה פְּשִׁיטָה בּוֹ יִתְבָּרֶךְ, לְגָלוֹת לָהֶם שְׁאַיִן לָנוּ רַק הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הִוא, וּבְבֵית לְדִבָּר פָּמִיד עִם הַיְלָדִים רַק מִהַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הִוא, כִּי אָנוּ רֹזְאִים, שְׁהָעָרְבִּרְבָּרָבָר רֹזְאִים לְהַשְּׁפֵיכִים שֵׁם הֵ' מִפְּנֵינוּ, בָּר מִינֵּן. וּלְכָן עַלְינוּ לְהַתְגִּבר זֶה לְעַמְתָּה זֶה לְהַחֲדֵיר בְּיַלְדִים אִמּוֹנָה בּוֹ יִתְבָּרֶךְ, וּלְהַכְּנִיסָם בְּתַלְמוֹדִי תּוֹרָה וּבְבָתִי סְפִרְתּוֹלָמִידִים שֵׁם תּוֹרָה וּקְיִם הַמְצּוֹות, וְזֹהוּ הַגּוֹן-עֲדֹן שָׁלָנוּ — שְׁיַלְדִינוּ יִמְשִׁיכוּ אֶת הַמִּסְרָת שִׁקְבָּלָנוּ מִאֲבוֹתֵינוּ וּמִאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ, עַד אֲבוֹתֵינוּ, שִׁקְבָּלוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינֵי. וּבָאָמָת אָוּרִים חִכְמִינוּ הַקָּדוֹשִׁים, שְׁפַלְלָ נִשְׁמֹות יִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּהַר סִינֵי. וּלְכָן דִּיקָא עַכְשָׁוּ כִּשְׁאָנוּ רֹזְאִים אֶת הַסְּבֵל שְׁהַנִּعֶר סּוּבְלִים, כִּי קִבְלוּ חַנּוּקָה קְלוֹקָל, אֵין לָהֶם שֻׁום דָּרָךְ אָרֶץ לְהֹרִים, אֵין לָהֶם שֻׁום דָּרָךְ אָרֶץ לְמִגְּרִים, לְזָקְנִים, גָּדוֹלִי

פֶּרְאָ, סִכְינִים בְּכִיסֵּם, אַלְימֹות, סִמְעִים, רָצֶח, בְּחַמְנָא
לִישָׁזְבָּן, "אִישׁ תְּהֻפּוֹכֹת וּגְרָגָן מִפְרִיד אַלְוָף" (מִשְׁלֵי טז,
כח), שֶׁהַפְרִידוֹ אַלְוָפוֹ שֶׁל עֲוֹלָם, עֲלֵינוֹ לְמִסְרָר נְפִישָׁנוּ
לְחַגָּדָא אֲתִיְלָדִינוֹ לֹא לְהַסְתְּבִיךְ עִם הַחַק, אֶלָּא לְלִמְדָד
תוֹרָה וְלִקְיָם מִצּוֹות. וְזֹה מָה שִׁיעַזְרָר לְנוּ לְהַמְשִׁיךְ אֲתִ
הַחַמְשָׁךְ שֶׁל כָּל נִשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָלָם קָדוֹשִׁים
וְתַהוֹרִים. עִם יִשְׂרָאֵל הֵם עִם הַגְּבָרָר, עִם יִשְׂרָאֵל
צְרִיכִים לְהִיּוֹת אֶօּר לְגֹויִים, שְׁהַגּוֹיִם יִסְתְּכִלוּ עַלְיָהֶם
בְּדָגְמָא וְאֶօּר לָהֶם. וְלֹכֶן אָוּמָרִים חַכְמָינוּ הַקָּדוֹשִׁים
(שבת פט): מֵאֶז שִׁירְדָּה תֹּרָה לְעוֹלָם, יִרְדָּה שְׁנָאת עֲוֹלָם
לְעַם עֲוֹלָם; אַיִּנָם יִכּוֹלִים לְסִבְלָל לְרָאוֹת שִׁישׁ עִם שְׁקָבֵל
תוֹרָה, וַיֵּשׁ לוּ חֲקִי אַלְקִים, מִצּוֹות מְעֻשִׁיות דִּיקָא. כִּי
יְהוָה יְהוָה לֹא יְחַלֵּל שְׁבָתָת, יְהוָה יְהוָה לֹא יְאַכֵּל טְרָפּוֹת וְגַבְלוֹת,
יְהוָה יְהוָה לֹא יַעֲבֵר עַל גִּנְבָּה וְגִזְלָה, יְהוָה יְהוָה לֹא יַעֲבֵר עַל
גָּנוֹף, שְׁקוֹץ, תַּעֲוָב וְזֹהָם. וְזֹאת אַיִּנָם יִכּוֹלִים לְסִבְלָל.
וְלֹכֶן הֵם כָּל-כֵּךְ שׁוֹנְנָאִים אַוְתָנָנוּ. וְלֹכֶן עֲלֵינוּ לְעַשׂוֹת כָּל
אֲשֶׁר בַּיְכַלְתָנוּ, לְהַכְנִיס בָּנוּ אֶת הַקָּדוֹש-בָּרוּך-הִוא,
לְהַכְנִיס בַּיְלָדִינוּ אֶת הַקָּדוֹש-בָּרוּך-הִוא, וְדִיקָא עַל-
יְדֵי-זֶה תְּהִיוּ שְׁמָרִים לֹא לְהַסְתְּכִסְךָ עִם הַחַק, וְלֹא
יְהִיא לְנוּ שָׁוֵם עַסְקָעָם אֶפְ אֶחָד בְּעוֹלָם, וּרְקָעַת תֹּרָה
הַקָּדוֹשָׁה הִיא חַיָּינוּ וְאֶרֶךְ יָמֵינוּ, וְאֵיזָה נָעַם לְלִמְדָד בְּכָל
יּוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גִּמְרָא, מִדְרָשׁ, הַלְכָות וְאֲגָדֹת. שָׁזוֹ
הַבְּרָכָה שָׁנְטוֹן יְצָחָק לְיַעֲקֹב (בראשית כז, כח): "וַיִּתְּנַחַת לְ

למה לסל

אלקים מTEL השמים ומשמי הארץ", ודרךו על זה חכמינו הקדושים (בראשית רה, פרשה סו, סימן ג'): מTEL השמים — מכאן, משמי הארץ — משנה, ורב דגן — גمرا, ותירוש — אגדה. איזו ברכה ברוך יצחק אבינו את בנו? שילמד תורה. וهم למדו תורה קדם קבלת התורה, על אחת כמה וכמה, שהקדוש ברוך הוא עזרנו, שקיבלו את התורה על ידי משה רבנו בהר סיני. ועל כן ראו לישב בבית-הכנסת ובבית-הסדרש וללמוד תורה, איזה תענוג הוא זה?! איזהنعم זה לקים את המצוות?! עד שאומרים חכמינו הקדושים (תנא דבר אליהו יח): בא וראה כמה גדול כח של תורה, שמתהרת את פושעי ישראל, אפלו מעובדה זהה שבידם; כי אין טהרה, אלא דברי תורה. אדם חטא, בר מין, ועשה כל מיני שיטויות בחים, עד שעבד עבודה זהה, אשר אין גרווע יותר מזה, כיון שמתהיל ללמד תורה, הקדוש ברוך הוא מוחל לו על הכל. והנה אנחנו עם רק על ידי חוק התורה, כי בלי התורה איןנו עם. איזו ערבות היא זו לשבת וללמוד תורה, אשרАОמרים חכמינו הקדושים (ירושלמי ראש השנה ד, ח): כיון שקיבלתם עליהם עליכם על תורה, מעלה אני עליכם, כאלו לא חטאתם מימייכם; כלל-כך חשוב אצלו יתרוך למוד תורה, וזה הדבר היפה ביותר שעלינו לחתך בו את ילדיינו, וכך גם אף פעם לא

יִסְתַּכְסֹכוּ עִם הַחַק. לֹא תָמַצְאָו בְּבַתִּי סָהָר אֹז בָּמָקוֹמוֹת
שֶׁל גִּמְילָה מִסְפָּרִים, אֶחָד שִׁיּוֹשֵׁב וּלוֹמֵד תּוֹרָה, כִּי
הַתּוֹרָה שׁוֹמְרָת אֶת הָאָדָם מִכֶּל רַע. וְלֹכֶן, בְּנִי וּבְנוֹתִי
הַיּוֹרְדִים! "לְמַה לִסְבֵּל" עִם הַילְּדִים, שִׁיסְתַּפְכּוּ עִם
הַחַק בָּאֲלִימָות וּבְטָמִים, וּבְרָצָח, בְּשָׁעָה שִׁיכּוֹלִים לְתַת
לָהֶם חֲנוּךְ תּוֹרָנִי, חֲנוּךְ שֶׁל אָמוֹנָה? ! וְלֹכֶן רָאוּ עוֹד
הַיּוֹם לְרֹשֶׁם אֶת יְלָדֵיכֶם רַק בְּתַלְמוֹדִי תּוֹרָה וּבְבַתִּי סְפִּרְתָּה
עַל טְהֻרָת הַקָּדֵשׁ, וְכֵן תְּהִי בְּטוֹחִים שֶׁהָם יָצְלִיחוּ
בְּחִינָהֶם.

ג.

השְׂמְחָה שׁוֹמְרָת אֶת הָאָדָם, שֶׁלֹּא יִצְטַרֵּף לִסְבֵּל

בְּנִי וּבְנוֹתִי הַיּוֹרְדִים! הַשְׂמְחָה שׁוֹמְרָת אֶת הָאָדָם,
שֶׁלֹּא יִצְטַרֵּף לִסְבֵּל. וְלֹכֶן אָמֵר רַבְנָנוּ זֶל (לקוטי-מוֹהָר"ז,
חֲלֵק ב', סִימָן כד): מִצּוֹה אֲדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשְׂמָחָה פָּמִיד. וְזֹה
הַדָּבָר הַקָּשָׁה בַּיּוֹתֶר לְאָדָם — לְבוֹא לְשְׂמָחָה, כִּי מְרַב
יִסּוּרִים וּסְבִּל שְׁעוֹבֵר עָלָיו — קָשָׁה לוֹ לְשְׂמָחָה, כִּי כֹּפֵר
פָּגָעִי וּמְקָרֵי הַזָּמָן שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אֶחָד וּאֶחָד, אֵין
הַשְׂמָחָה בָּאָה בְּנַקְל, עַד שְׁרַבְנָנוּ זֶל אֹמֵר (לקוטי-מוֹהָר"ז,
חֲלֵק א', סִימָן קְפָט), שְׁטַבָּע הָאָדָם, שְׁגַמְשָׁךְ אַחֲר הַעֲצִיבּוֹת
וְהַעֲצִילוֹת, כִּי יִשְׁבּוּ כִּמְה הַעֲפָר, שֶׁהָוָא מוֹשְׁכָו לְעַצְבוֹת
וּמְרִירּוֹת וּדְכָדוֹך, עַד שְׁאַינַו יִכְלֶל לְעַשׂוֹת מְאוֹמָה. כִּי

מי שָׁהוֹא עַצְל, הוּא סֻבֶּל סֻבֶּל גָּדוֹל. וְהַעֲצָלוֹת בָּאה
רַק מַעֲצָבוֹת, שְׁגָנָס בַּתּוֹךְ תּוֹכַי עַצְמוֹ מַרְבּ עֲצָבוֹת,
וְקַשָּׁה לוֹ לְעֹשֹׂת אַיִּזהְ בָּהּ, כִּי הוּא שְׁרוֹן בְּדָבָאוֹן
בָּזָה, שְׁהוֹרֵס לוֹ אֶת כָּל חַיָּיו. וְלֹכֶן אָנוּ מַזְאִים
בְּגִינִּי-אָדָם, שְׁפָל-כְּךָ עֲצָלִים, עַד שְׁאַיִּם רֹצִים לְעֹשֹׂת
מְאוֹמָה. וְכָמוֹ שֶׁאָמֵר הַחָכָם מִכְּלֵה אָדָם (משלי יט, כד):
"טָמֵן עַצְל יָדוֹ בְּצִלְחָת", עַד שְׁאָפְלוּ אֶת הַכְּפִית לִפְיוֹ
אִינוּ רֹצֶחֶת לְהַכְּנִיס. וּעַל זֶה אָמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְדּוֹשִׁים
(פתבות נט): הַבְּטַלָּה מִבְּיאָה לִידֵי שְׁעָמִים וּלִידֵי זֶה.
הַכָּל בָּא מִתְּחַמֵּת עֲצָבוֹת וּמְרִירּוֹת. וְאָדָם מִסְתּוּבֵב בָּזָה
הַעוֹלָם כְּבָעוֹלָם הַדְּמִיּוֹן, וְצָרִים וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים. וְלֹכֶן
בָּנִי וּבְנוֹתִי הַיְּקָרִים! "לְמַה לִסְבֵּל" סֻבֶּל גָּדוֹל, עַל-יְדֵי
שְׁגָמְשָׁכִים אַחר הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת? ! הַבָּהּ נִקְבֵּל עַל
עֲצָמָנוּ שְׁמַחָה אֲמַתִּית לְשָׁמַח בַּהֲקֹדֶש-בְּרוּךְ-הָוּא, וְלֹא
לְדַחֲקָה אֶת הַשְּׁמַחָה לְמַחר, אֶלָּא כָּבֵר עָכְשׂוּ נְהִיה
שְׁמַחִים, וּעַל זֶה אָמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְדּוֹשִׁים (תְּנַחֲוָמָא שְׁמַנִּי
בָּ): אֵין הַשְּׁמַחָה מִמְּפִגְתָּה לְאָדָם, לֹא כָּל מֵי שְׁשָׁמָח
הַיּוֹם — שְׁמַח לְמַחר; וּזֹו הַפְּדָרְגָה הַעֲלִיוֹנָה בִּיּוֹתָר
שְׁאָדָם צָרֵיךְ לְהַגִּיעַ אֲלֵיכָה בָּזָה הַעוֹלָם — לְהִיּוֹת פָּמִיד
שְׁמַח, וּכְיַצֵּד? עַל-יְדֵי אֶמְוֹנָה בַּהֲקֹדֶש-בְּרוּךְ-הָוּא יַגִּיעַ
לְשְׁמַחָה, כִּי אָז יִשְׁלֹחַ לוֹ אֶל מֵי לְפִנּוֹת בָּעֵת צְרָתוֹ, וְאֵין
מֵאָשֵׁר מִמְּנָנוּ. וְלֹכֶן אָדָם שְׁזֹוֹכָה לְלִמּוֹד תּוֹרָה — הוּא
הַמְּאָשֵׁר בִּיּוֹתָר, וְלֹכֶן אָמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְדּוֹשִׁים (וַיָּקָרָא

רבה, פָּרְשָׁה ל', סימן ב'): שַׁבָּע שְׁמָחוֹת — שְׁבָעַ שְׁמָחוֹת — שְׁבָעַ שְׁמָחוֹת בְּחִמֵּשׁ שְׁמָחוֹת: מִקְרָא, מִשְׁנָה, תְּלִמוד, תֹּסֶףְתָּא וְאֲגָדָות; כַּשְׁאָדָם לוֹמֵד אֶת כָּל הַתּוֹרָה, לְשֻׁמְחָתוֹ אֵין קָצֵן וְגַבּוּל. כי אין שְׁמָחָה גְּדוֹלָה יוֹתֵר מִשְׁמָחָת הַתּוֹרָה. כמו כן כַּשְׁאָדָם זָכָה לְקִים מִצְוֹתָיו יַתְּבִּרְךָ, זוּ הַשְּׁמָחָה הָאַמְתִּית. ולכון אָמָרִים חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (וַיָּקָרָא רַבָּה, פָּרְשָׁה לְד', סימן ט'): לְפָרָתָךְ תּוֹרָה דָּרְךְ אָרֶץ, שְׁכַשְׁיָה אָדָם עוֹשָׂה מִצְוָה בְּשְׁמָחָה, יְהָא עוֹשָׂה אָוֹתָה בְּלֵב שְׁמָחָה, כי אָצְלוֹ יַתְּבִּרְךָ מִאֵד מִאֵד חָשׁוּב שְׁמָחָת הַמִּצְוֹת. וכמו שָׁאָמֵר רַבְנָנוּ ז"ל (סִפְרַת-הַמִּדּוֹת), אותן שְׁמָחָה, סימן שלבו שלם לאַלְקִיו; וכן אָמֵר רַבְנָנוּ ז"ל (לקוטי-מוּהָר"ז, חלק א', סימן כד): כַּשְׁיָהוּדִי מַקִּים מִצְוָה בְּשְׁמָחָה, הוּא יוֹצֵא מַהְגָּלוֹת שֶׁלֽוֹ, יוֹצֵא מַהְקָלְפוֹת הַמִּסְבּוֹת אַתָּה, וְעוֹלָה לְמַעַלָּה מִנְפְּשִׁין, רְוִיחַן וּנְשַׁמְתִּין, שַׁזָּה עַזְלָמוֹת הַעֲשִׁיה, יָצִירָה, בְּרִיאָה, וְנִכְלָל בְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שָׁשָׁם גָּלוּי עַצְם אַלְקִוּת — וְנִדְבַּק בְּמַטִּי וְלֹא מַטִּי, מַשִּׁיג וְלֹא מַשִּׁיג, נִכְלָל לְגַמְרִי בְּאֵין סָוף בְּרוּךְ הוּא, הִישְׁשָׁמָחָה גְּדוֹלָה מִזֶּה, שָׁאָדָם דָּבֹוק בַּקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא ? ! הִישְׁשָׁמָחָה גְּדוֹלָה יוֹתֵר מִזֶּה, שָׁאָדָם אֵין לְפָנָיו רק בַּקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא ? ! ולכון אֲשֶׁר הָאָדָם שְׁמַכְנִיס בְּעַצְמוֹ דָעַת וְשַׁכֵּל, וַיָּצֵא מִהְקָטְנוֹת, שַׁזָּה הַסְּבָל הַגָּדוֹל בִּיּוֹתֵר שָׁאָדָם סָובֵל — שַׁהוּא שְׁרוּוי בְּקָטְנוֹת

המחין, וחוושב שאינו שווה לשום דבר, וממןו לא יהיה
שום דבר וכדומה כל מני דמיונות שנדבקים באדם,
והכל מחתמת עצבות ועצלות שנפלת עליו. ולכן "למה
לסל ?" בשעה שיכולים לשם ולרך. ואומרים
חכמינו הקדושים (ירושלמי סנה ה, א): אין רוח-הקדש
שורה אלא על לב שmach; כשהאדם שmach, אזי נשפעת
עליו רוח-הקדש. וכן אומרים חכמינו הקדושים (אבות
ה, א): איזהו עשיר ? השmach בחלקו. כל אדם צרייה
לשmach עם מה שנתן לו הקדוש-ברוך-הוא, זה שלו !
ולכן למה לנו לקנא בזולת, ולהסתובב אכילי קנאה ?!
Ճרבה, עליו לשmach במה שנתן לנו הקדוש-ברוך-
הוא, אשר זו העשירות הגדולה ביותר ! והנה אנו
רוזאים בניג-אדם סובלים סבל גדול, שמקנאים בזולת,
זה אוכל אותם חייהם — למה לזלחת יש ולهم אין ?!
מה זולת מצלה מהם לאו ?! וכדומה כל מני
הbulkים ודמיונות. אבל אם היו מדברים עצם באין
סוף ברוך הוא, היה אוחבים רק את הקדוש-ברוך-הוא,
ומתפללים רק אליו, אשר אין עוד שmachה יותר גדולה
זו. ואומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות תפלה, סימן פא):
תפלה שהיא בשmachה, היא ערבה ומתקה להשם
יתברך ; כשהאדם מתפלל בשmachה, זה מאי ערב ומתק,
כביבול, יצאו יתברך. כי השם יתברך רוצה לשם עאת
קובלנו, שנתפלל אליו בשmachה. וכן אומרים חכמינו

הקדושים (מן דבר אליהו רביה, פרק ח') : אמר להם הקדוש ברוך הוא לשְׂרָאֵל : בְּנִי, וְכִי מָה שְׁמַחָה יִשְׁלֹׁשׁ לְאָדָם ? אֶלָּא בְּדָבְרֵי תֹּרֶה לְבַדּ, וְכָל הַמְשֻׁמָּחַ בְּכֶסֶף וּזְהָבָב, מָה שְׁמַחָתוֹ בָּהֶם לְאַחֲרֵי מִיתָה ? ! אָבֵל אֲתָם, בְּנִי, בָּאוּ וְשְׁמַחוּ עִם הַתּוֹרָה שְׁמַחָה שְׁלֹמָה, כְּדָךְ שְׁאַנִי מְשֻׁמָּחַ בְּכֶם. וְלֹכֶן, בְּנִי וּבְנוֹתִי הַיקְרִים ! "לְמָה לִסְבַּל ? ! בְּשָׁעָה שְׁאָנוּ יִכּוֹלִים לְלִמּוֹד תּוֹרָה, וְלִשְׁמַחַ עִם הַתּוֹרָה ! בְּשָׁעָה שְׁאָנוּ יִכּוֹלִים לְהַתְפִּילַל אֶל הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא בְּשְׁמַחָה עַצְוֹמָה, אֲשֶׁר אָמַר רַبָּנוּ ז"ל (ספר-הפתוחות, אות תפלה, סימן ע') : עַל-יְהִי שְׁמַחָה, תָּבָא תְּפִלְתָּךְ בְּהַיִלְלָה ; "לְמָה לִסְבַּל", כַּשְׁאָנוּ יִכּוֹלִים לְקַיִם אֶת הַמְצֻוֹת בְּשְׁמַחָה עַצְוֹמָה — לְשִׁמְדָר שְׁבַת, וּלְרִקְדָּן כָּל הַשְּׁבַת, וּכְמוֹ שָׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הקדושים (בראשית ו'ה, פרשה יא, סימן א') : "בְּרִכְתָּה הָווִיה הִיא תְּעֵשֵׂיר" — זו בְּרִכְתָּה שְׁבַת ; כַּשְׁאָדָם שְׁמַחַ עִם הַשְּׁבַת, שׁוֹמֵר אֶת הַשְּׁבַת, נִשְׁפְּעָת עַלְיוֹ עַשְׁירוֹת נִפְלָאתה.

ד.

בְּשִׁמְתָּאָחָדִים יְחִידָנִשְׁמֹות יִשְׂרָאֵל, עַל-יְהִי-זֶה לֹא יִסְבְּלוּ אֲפָק
פעם שומ סבל

בְּנִי וּבְנוֹתִי הַיקְרִים ! כְּשִׁמְתָּאָחָדִים יְחִידָנִשְׁמֹות
יִשְׂרָאֵל, אָזִי לֹא יִסְבְּלוּ שומ סבל. כי כָּל הַסְּבָל שְׁעַם

ישראל סובלים הוא רק מפני הפלקלה וממריבות שיש בין אחד לזכרתו, הגזענות הארוּה שנדרקה בנו, שעודה אחית לא יכול להסבל עתה אחרת, שזו הגלות הכי קשה, שהוא סובלים מהערברב שMESSIAH יומם ולילה אלו נגד אלוה, בשעה שבלנו בני אברהם, יצחק ויעקב, כלנו בנים למקום ברוך הוא, כמו שפטות (דברים יד, א): "בני אפתם להוויה אליכם"; מה שיבן שאחד ייחזיק עצמו יותר מהשניהם? אשר זה גורם אחריך את כל הארות; כי חכמינו הקדושים אומרים (שמות ר'ה, פרשה ל'): אין דבר טוב ואין שלום יוצא מתחם מריבבה. קין לא נגע בהבל אחיו אלא מתחם מריבבה. קין הרג את הbel רק כתוצאה מקטטה. מחלוקת מביאה הרס וחרבן, הורסת כל חלקה טובה. מחלוקת ומריבות שורפות את מקדשה, את הנשות. ולכון צריכים מאי לא לשר ל'א להיות מערבים בשום הסתות, שMESSIAH ומדיחים נגד עם ישראל. כי כך אומרים חכמינו הקדושים (במדבר ר'ה, פרשה יח): בפה קשה היא הפלקלה, של העוזר בפלקלה, הקדוש ברוך הוא מאבד את זכרו; כל-כך חמור עניין הפלקלה ומריבות, הסתות והגזענות הארוּה, שאחד שוגג את זכרתו לשוא. ואל יעבורי עלייכם, שיש פה איזה 'לשם שמים', כי אם מיסיתים ומדיחים יהודי נגד יהודי, תדרעו לכם, שהכל שקר וchezב, ומכל

שֶׁבְּנֵן כִּפְשִׁישׁ גָּזְעָנוֹת בֵּין עֲדָה לַעֲדָה, זֹה זָהָם הַסְּמִינָה מִמְּמָמָם, שֶׁכְּלֵל כָּחֹזֶה: 'הַפְּרִיד וְמִשְׁלֵל'. וְאוֹמְרִים חַכְמָינוּ הַקָּדוֹשִׁים (שיר השירים ר'בה, פרשה ה): אָמַר הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הּוּא, תְּנוּ דַעַתְכֶם, שֶׁלֹּא תְשִׁנְאֹו זֶה אַתָּה, וְלֹא תְחַרְחֹרֹ זֶה עִם זֶה, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ מַלְאָכִי הַשְּׁרָת לִפְנֵי, תֹּרֶה שְׁגַתְתִּי לָהֶם אֵינָם עוֹסְקִים בָּה, וְהַרְיִ אַיְבָה וּמְחֻלָּקָת וּמְתַחְרוֹת בְּגִינֵיכֶם. לְכָن עַלְיָנוּ לְמַסְרָה נְפִישָׁנוּ לְעִשּׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין יְהוּדִים, וְלַהֲשִׁילֵךְ אֶת כָּל הַהְבָּלִים וְהַשְׁטִיחֳת. וּזְכָרוּ הַיְיטָב, אֲשֶׁר כָּל הַמְּפָלָגוֹת זֶה דָוֶר הַהְפָלָגָה, פֶּלֶג, פֶּלֶג, מְפָלָגִים אֶת הַעַם עַל לֹא דָבָר. אִם חַיָּינוּ מַכְנִיסִים אֶת הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הּוּא בְּתוֹכֵנוּ, מִיד חַיָּינוּ נְגָאָלִים, כִּי שָׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הּוּא שְׁלוֹם (שבת י), וְלֹכֶן עַלְיָנוּ לְמַסְרָה נְפִישָׁנוּ שַׁיִיחַד שְׁלוֹם בֵּין יְהוּדִים, שְׁלוֹם בְּתוֹךְ הַבָּיִת, שְׁלוֹם בֵּין הַשְׁכָנִים, שְׁלוֹם בֵּין כָּל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְאוֹמְרִים חַכְמָינוּ הַקָּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא ר'בה, פרשה ט, סימן ט): גָּדוֹל שְׁלוֹם, שָׁשָׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הּוּא נַקְרָא שְׁלוֹם; וְכָל הַסְּבָל שָׁאנוּ סּוּבְלִים, זֶה רַק מִפְנֵי הַמְּחֻלָּקָת וּמִמְּרִיבּוֹת וּמִהְסָתּוֹת הַפְּרוּעוֹת.

וְלֹכֶן, בָּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! "לְמַה לִסְבֵּל"? כִּשְׁאנוּ יִכְׁלִים לְהַתָּחַד יִחְדֵד וְלֹאָהָב זֶה אַתָּה. קְבָה נַעֲקֵר מְאַתָּנוּ אֶת כָּל הַעֲשָׂבִים הַשׁוֹטִים, אַלְוִי הַקּוֹרָאים

למה לסלל

את עצם 'נארים', אשר באמת הם השוטים והאוכליים הגדולים ביותר. אדם מסכן, שאינו יודע לקרוא מקרה, משנה, גمرا, אינו יודע מה זה בלהה, הוא יאמר שהוא 'נאר', ואלו תלמידים תורה יקראו 'חשובים' וכו', ולמה? מפני שיש לו קרתת? שחייבי חי נאוף, כחיה פרועה, והוא יכול להסית נגד חכמי התורה, שחייבי חי קדשה וטהרה, וממשיתם עצם באלה של תורה, ורביהם שלום בעולם, כמו אמרם ז"ל (ברכות סד): תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם; תלמידי חכמים שקוועים בתורה, ואינם ממשיתם ומידחים המונ-העם זה נגד זה, כל מגפתם להכניס שלום בין הבריות. זאת, בני ובנותי פיקרים! תפקחו את העינים, "למה לסלל", כשהוא יכול להגאל? אם רק נשלים זה עם זה, אם רק נמסר נפשנו בעבר הוצאה, ולא נסית אחד נגד השני, אומרים חכמינו הקדושים (קדושים רביה, פרשה ה, סימן יב): גדול השלום, שאין הקדוש-ברוך-הוא מבשר את ישראל שיש היה נגאים, אלא בשלום; יעוז הקדוש-ברוך-הוא, שנזכה כבר לאלה השלמה והאמתת, בהירה בימינה.

עם ונשלם, שבך לא בזיד עולם